

ตอนที่ 1
ธุรกิจระหว่างประเทศ

บทที่ 1

เศรษฐกิจไทยและธุรกิจระหว่างประเทศ

เค้าโครงเรื่อง

เศรษฐกิจไทยและแนวโน้ม โครงสร้างสินค้าเข้าของประเทศไทย โครงสร้าง
สินค้าออกของประเทศไทย การค้าระหว่างประเทศ

สาระสำคัญ

1. เศรษฐกิจมหภาค
2. เศรษฐกิจไทยและแนวโน้ม
3. โครงสร้างสินค้าเข้าของประเทศไทย
4. โครงสร้างสินค้าออกของประเทศไทย
5. การค้าระหว่างประเทศ
 - 5.1 การค้าไทยกับกลุ่มเอเปค
 - 5.2 การค้าไทยกับเขตการค้าเสรีอาเซียน
 - 5.3 การค้าไทยกับสหภาพยุโรป
 - 5.4 การค้าไทยกับการค้าเสรีอเมริกาเหนือ
 - 5.5 การค้าไทยกับกลุ่มอาเซม
 - 5.6 การค้าไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา
 - 5.7 การค้าไทยกับประเทศญี่ปุ่น

จุดประสงค์ของการเรียนรู้

1. เพื่อให้ทราบภาวะเศรษฐกิจไทยและแนวโน้ม
2. มีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างสินค้าเข้าและสินค้าออกของประเทศไทย
3. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มการค้าต่างๆ

เช่น กลุ่มเอเปค เขตการค้าเสรีอาเซียน สหภาพยุโรป การค้าเสรีอเมริกาเหนือ กลุ่มอาเซมและประเทศลูกค้าสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น

ความนำ

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicator) เป็นข้อมูลสถิติเศรษฐศาสตร์มหภาค การวิเคราะห์อัตราการเติบโตเศรษฐกิจและกิจกรรมเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) เป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญประการหนึ่ง เศรษฐกิจไทยและธุรกิจระหว่างประเทศได้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ไปยังภาคเศรษฐกิจหลายด้าน ในบทนี้ได้วางพื้นฐานให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจไทยปี 2545 แนวโน้มปี 2546 และเศรษฐกิจไทยสาขาต่างๆ เช่น สาขาเกษตร อุตสาหกรรม ภาคเอกชน การบริการ การลงทุน การใช้จ่าย นโยบายการเงินการคลัง การค้าต่างประเทศ เป็นต้น

เศรษฐกิจไทยเชื่อมโยงกับการค้าระหว่างประเทศ กลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ กลุ่มเอเปค เขตการค้าเสรีอาเซียน สหภาพยุโรป การค้าเสรีอเมริกาเหนือ กลุ่มอาเซม และประเทศลูกค้าสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น

เศรษฐกิจมหภาค

การวิเคราะห์เศรษฐกิจประเทศไทยหรือประเทศต่างๆ เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicator) มีหลายตัว ข้อมูลสถิติเศรษฐกิจมหภาคสำคัญที่จะกล่าวถึงในบทนี้คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศหรือเรียกย่อว่า GDP หมายถึงมูลค่ารวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในรอบระยะเวลา 1 ปี ก่อนหักค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย

ประเทศใดผลิตสินค้าและบริการหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าผลิตภัณฑ์ (Product) ออกมาได้มากหรือน้อยภายในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ (1 ปี) การผลิตผลิตภัณฑ์ของแต่ละประเทศต้องอาศัยหน่วยเศรษฐกิจต่างๆมีส่วนร่วมในการผลิต เช่น ภาครัฐบาล ภาคเอกชน ประชาชนและธุรกิจระหว่างประเทศเป็นต้น ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศก่อให้เกิดรายได้ในรูปผลตอบแทนจากการผลิตให้กับหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ บุคคลที่เกี่ยวข้องมีรายได้ (Income) มีอำนาจซื้อและใช้จ่ายซื้อผลิตภัณฑ์ในประเทศที่ผลิตขึ้นมานั้นคือรายจ่าย (Expenditure) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในรอบระยะเวลา 1 ปี เป็นข้อมูลสถิติเศรษฐกิจมหภาคที่ใช้วัดขนาดของเศรษฐกิจและกิจกรรมเศรษฐกิจด้านการผลิต รายได้และรายจ่าย รูปแบบจำลอง มีดังนี้

$$GDP = C + I + G + (X - M)$$

C = การบริโภครวมทั้งประเทศ

I = การลงทุนรวมทั้งประเทศ

G = การใช้จ่ายของภาครัฐบาล

ภาคธุรกิจระหว่างประเทศได้แก่

X = มูลค่าการส่งออก

M = มูลค่าการนำเข้า

ข้อมูลสถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) สามารถแสดงได้ 2 รูปแบบคือ Real GDP และ Nominal GDP

GDP ที่แท้จริง (Real GDP) หมายถึง การวัดมูลค่าของผลผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ราคาปีใดปีหนึ่งเป็นฐาน

GDP ในรูปตัวเงิน (Nominal GDP) คือ มูลค่าของผลผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ราคาปัจจุบันหรือราคาประจำปี

ตารางที่ 1.1
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

หน่วย: ล้านบาท

ปี	GDP (Real GDP) ราคาปีฐาน 2531	GDP (Nominal GDP) ราคาประจำปี
2533	1,954.4	2,156.1
2534	2,111.9	2,469.7
2535	2,282.9	2,768.0
2536	2,470.9	3,119.3
2537	2,693.0	3,573.6
2538	2,941.7	4,118.0
2539	3,115.3	4,509.0
2540	3,072.6	4,609.2
2541	2,749.7	4,466.4
2542	2,871.5	4,507.7
2543	3,004.7	4,827.9

ที่มา: - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- ธนาคารแห่งประเทศไทย สถิติเศรษฐกิจและการเงิน พฤศจิกายน 2545 ตารางที่ 84 และ 86
หน้า 132-135

การกำหนดอัตราการเติบโตเศรษฐกิจประเทศไทยปี 2543 มีดังนี้

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\text{Real GDP ปี 2543} - \text{Real GDP ปี 2542}}{\text{Real GDP ปี 2542}} \times 100 \\
 &= \frac{3,004.7 - 2,871.5}{2,871.5} \times 100 \\
 &= 4.6\%
 \end{aligned}$$

4.6% หรือ ร้อยละ 4.6 หมายถึง เศรษฐกิจไทยปี 2543 มีอัตราการเจริญเติบโตเศรษฐกิจ (Growth Rate) เปรียบเทียบกับปี 2542 เท่ากับร้อยละ 4.6

ประเทศไทยมีเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญคือ การพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตและรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามเป้าหมายเศรษฐกิจเติบโตก่อให้เกิดความไร้เสถียรภาพด้านการเงิน ปัญหาเงินเฟ้อ ดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความสมดุลคือ การบริหารองค์ประกอบของ GDP ได้แก่ การบริโภครวมทั้งประเทศ (C) การลงทุน (I) ภาครัฐบาล (G) และภาคธุรกิจระหว่างประเทศ (X-M) เป้าหมายคือ การพัฒนาประเทศให้เติบโตมีเสถียรภาพด้านการเงิน การจ้างแรงงานเพิ่มขึ้นประชาชนมีงานทำและมีรายได้

เศรษฐกิจไทยและแนวโน้ม

เศรษฐกิจไทยปี 2545 มีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 5 อัตราเงินเฟ้อโดยทั่วไปเฉลี่ยทั้งปีต่ำกว่าร้อยละ 0.7 อัตราการว่างงานลดลงจากปีก่อนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจ้างงานนอกภาคเกษตรขยายตัวดี

ปี 2545 ภาวะเศรษฐกิจไทยได้ก้าวเข้าสู่วัฏจักรของการฟื้นตัวอีกรอบหนึ่งและเป็นการฟื้นตัวที่มีความเข้มแข็งมากขึ้นโดยตลอด ในขณะที่ปัจจัยสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง เช่น ภาวะเศรษฐกิจโลกยังฟื้นตัวไม่เต็มที่และสถานการณ์การเมืองต่างประเทศมีความไม่แน่นอนสูง ความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกาและอิรักได้นำไปสู่ภาวะสงครามในที่สุด

ปัจจัยที่สนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยปี 2545 มีการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นได้แก่ (1) ภาวะเศรษฐกิจโลกฟื้นตัวจากปี 2544 (2) รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในอัตราสูง (3) ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคและภาคธุรกิจปรับตัวดีขึ้น (4) บทบาทภาครัฐเพิ่มขึ้น (5) การใช้นโยบายการเงินปรับอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นการลงทุน (6) การลดข้อจำกัดทางการเงิน (Financial Constraints) สำหรับภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจ สรุปรายละเอียดเศรษฐกิจไทยด้านต่าง ๆ มีดังนี้

ภาคเกษตร ราคาพืชผลหลักปรับตัวสูงขึ้นร้อยละ 10.9 และช่วยส่งเสริมการบริโภคของครัวเรือนในภาคเกษตรเพิ่มขึ้น เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่สนับสนุนให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวอย่างเข้มแข็งและราคาพืชผลเกษตรเพิ่มขึ้นเนื่องจาก (1) ราคาในตลาดโลกปรับตัวขึ้น (2)

อุปทาน (Supply) ในประเทศลดลง พื้นที่ปลูกข้าวบางส่วนได้รับความเสียหายเนื่องจากภาวะน้ำท่วมในช่วงปลายปี 2545

ภาคอุตสาหกรรม คำนีผลผลิตอุตสาหกรรมเฉลี่ยทั้งปี 2545 ขยายตัวร้อยละ 8.2 ผลผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวสูงขึ้นเพื่อตอบสนองการฟื้นตัวของภาคการส่งออกและความต้องการภายในประเทศ อุตสาหกรรมที่ขยายตัวสูง เช่น ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เหล็กและวัสดุก่อสร้าง

ภาคบริการ ธุรกิจท่องเที่ยวปรับตัวดีขึ้น ปี 2545 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.1 สูงกว่าเป้าหมายที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ร้อยละ 4.4 เป็นผลจากทางการได้ดำเนินมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

การลงทุน การลงทุนภาคเอกชนในหมวดก่อสร้างฟื้นตัวดีขึ้นต่อเนื่องจากช่วงครึ่งหลังปี 2544 เนื่องจากรัฐบาลใช้มาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ ภาคอุตสาหกรรมได้ลงทุนในเครื่องมือเครื่องจักรเพิ่มขึ้นและใช้กำลังการผลิตเพิ่มขึ้น

การใช้จ่ายภาคเอกชน การบริโภคเอกชนเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีแรงกระตุ้น (1) อัตราดอกเบี้ยต่ำและเงินไหลทางการเงินที่ผ่อนคลาย (2) การใช้จ่ายใช้สอยในสินค้าคงทนประเภทรถยนต์ รถจักรยานยนต์เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก (3) มาตรการของภาครัฐบาล เช่น นโยบายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้ช่วยสร้างอำนาจให้แก่ประชาชนในชนบท คนชนบทมีงานทำมีรายได้ใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น

นโยบายการคลัง รัฐบาลดำเนินนโยบายการคลังขาดดุล (รายจ่าย>รายรับ) ปี 2545 ตั้งงบประมาณขาดดุลจำนวน 200 พันล้านบาทหรือร้อยละ 3.6 ของ GDP และรัฐบาลได้ดำเนินนโยบายการคลังแบบผ่อนคลายอย่างต่อเนื่องเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจไทย

ด้านรายจ่าย การใช้จ่ายเงินจากงบกระตุ้นเศรษฐกิจ 58 พันล้านบาท ได้ใช้ไปเพียง 21.3 พันล้านบาท เนื่องจากความจำเป็นในการกระตุ้นเศรษฐกิจมีน้อยลง

รายได้ การจัดเก็บรายได้สูงกว่าเป้าหมายถึง 46 พันล้านบาท ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการขยายตัวดีเกินคาดของเศรษฐกิจไทยรวมทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลและการขยายตัว ของเศรษฐกิจไทยสูง

ภาคการเงิน การแก้ปัญหาสภาพคล่องส่วนเกินในระบบการเงินและเพื่อรองรับความไม่แน่นอนของภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจต่างประเทศ (1) การออกพันธบัตรออมทรัพย์ปกติจำนวน 305 พันล้านบาท (กันยายน-ตุลาคม 2545) ช่วยดูดซับสภาพคล่องส่วนเกินของสถาบันการเงินได้

305 พันล้านบาท (กันยายน-ตุลาคม 2545) ช่วยลดข้อบกพร่องส่วนเกินของสถาบันการเงินได้บางส่วน (2) นโยบายการปรับลดอัตราดอกเบี้ยของธนาคารแห่งประเทศไทยจากร้อยละ 2.0 เป็นร้อยละ 1.75 เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2545 (3) สินเชื่อรวมธนาคารพาณิชย์ปรับตัวดีขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ โดยสินเชื่อที่ให้แก่สาขาอสังหาริมทรัพย์ สาธารณูปโภค และการบริโภคส่วนบุคคลขยายตัวดีขึ้นตลอดทั้งปี 2545 และเงินฝากธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบขยายตัวร้อยละ 2.5

แนวโน้มเศรษฐกิจไทย ประเมินการว่าเศรษฐกิจไทยปี 2546 มีอัตราการขยายตัวดีขึ้นต่อเนื่องจากปี 2545 โดยมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ ได้แก่ การฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก รายได้เกษตรกรมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ความเชื่อมั่นผู้บริโภคและนักธุรกิจปรับตัวดีขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้การดำเนินนโยบายของภาครัฐเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและกระตุ้นการลงทุนอย่างต่อเนื่อง การขยายบทบาทของแหล่งเงินทุนที่ไม่ใช่สถาบันการเงินและการเริ่มฟื้นตัวของสินเชื่อธนาคารพาณิชย์ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเพราะการแก้ไขปัญหาในระบบสถาบันการเงิน นอกจากนี้ผลประกอบการภาคธุรกิจได้ปรับตัวขึ้นเป็นลำดับจึงคาดหมายว่าเศรษฐกิจไทยมีแรงขับเคลื่อนต่อไป

กิจกรรมที่ 1

ให้นักศึกษาศึกษาภาวะเศรษฐกิจในอดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต วิเคราะห์เศรษฐกิจไทยด้านต่างๆ เช่น ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ การลงทุน การใช้จ่ายภาคเอกชน นโยบายการคลัง ภาคการเงินและแนวโน้มเศรษฐกิจไทย

โครงสร้างสินค้าเข้าของประเทศไทย

สินค้าเข้ามากกว่าร้อยละ 40 เป็นสินค้านำเข้า รองลงมาเป็นสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป สินค้าเชื้อเพลิง สินค้าอุปโภคบริโภค ยานพาหนะและอุปกรณ์ขนส่ง เป็นต้น

ตารางที่ 1.2

โครงสร้างสินค้านำเข้าของประเทศไทย

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					อัตราการขยายตัว: ร้อยละ					สัดส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	
สินค้าเซมิคอนดักเตอร์	142,117	183,434	303,480	318,322	319,140	29.07	65.44	4.89	0.26	8.01	9.62	12.17	11.55	11.49	
สินค้ายาน	886,530	901,536	1,154,365	1,300,022	1,264,666	1.69	28.04	12.62	-2.72	49.97	47.21	46.28	47.16	45.52	
สินค้าวัสดุเคมีและกึ่งตัวนำรูป	535,801	574,307	740,824	733,375	828,261	7.19	28.99	6.69	4.79	30.20	30.11	29.70	28.67	29.81	
สินค้าอุปกรณ์โทรคมนาคม	154,526	199,713	199,609	224,934	238,157	3.36	24.98	12.69	5.88	8.71	8.37	8.00	8.16	8.57	
ยานพาหนะและอุปกรณ์ขนส่ง	18,896	30,443	80,789	90,627	97,773	16.65	60.16	12.18	7.88	1.07	2.64	3.24	3.29	3.52	
อื่นๆ	36,205	37,999	15,091	32,375	30,052	4.84	-0.24	114.53	-7.18	2.04	1.99	0.61	1.17	1.09	
รวม	1,774,076	1,907,392	2,494,188	2,756,655	2,778,039	7.51	30.76	10.52	0.08	100	100	100	100	100	

ที่มา: - ธนาคารแห่งประเทศไทย กระทรวงพาณิชย์ กรมศุลกากร

โครงสร้างสินค้าออกของประเทศไทย

สินค้าออกที่สำคัญของไทยได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรมซึ่งมีมากกว่าร้อยละ 80 สินค้าเกษตร สินค้าประมงเป็นต้น นอกจากนี้สินค้าส่งออกที่มีอัตราการขยายตัวปี 2544 สูง เช่น สินค้าป่าไม้ สินค้าเกษตร สินค้าอุตสาหกรรม ปี 2545 อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเปรียบเทียบกับปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 22.26, 7.70 และ 3.42 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.3

โครงสร้างสินค้านำออกของประเทศไทย

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท				อัตราการขยายตัว: ร้อยละ				สัดส่วน: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544	
สินค้าเกษตร	211,092	184,947	197,254	212,449	-12.39	6.65	7.70	9.39	8.35	7.10	7.34	
สินค้าประมง	89,268	78,851	91,805	89,989	-11.67	16.43	-1.98	3.97	3.56	3.31	3.11	
สินค้าป่าน้ำมัน	1,355	2,448	3,432	4,196	80.66	40.20	22.26	0.06	0.11	0.12	0.15	
สินค้าเหมืองแร่	17,869	13,886	31,416	26,314	-22.29	126.24	-16.25	0.80	0.63	1.13	0.91	
สินค้าอุตสาหกรรม	1,849,753	1,865,705	2,375,713	2,457,095	0.86	27.33	3.42	82.30	84.22	85.53	84.93	
สินค้ากึ่งสำเร็จรูป	6,225	4,790	3,713	4,242	-23.05	-22.48	14.24	0.28	0.22	0.13	0.15	
อื่นๆ	71,892	64,551	74,400	98,893	-10.21	15.26	32.92	3.20	2.91	2.68	3.41	
รวม	2,247,454	2,215,178	2,777,733	2,893,178	-1.44	25.39	4.16	100	100	100	100	

ที่มา: - ธนาคารแห่งประเทศไทย

- กระทรวงพาณิชย์

- กรมศุลกากร

กิจกรรมที่ 2

ให้นักศึกษาศึกษาโครงสร้างสินค้าเข้าและสินค้าออกของประเทศไทยเพิ่มเติม
วิเคราะห์โครงสร้างสินค้านำเข้าและสินค้าส่งออกของประเทศไทย

การค้าระหว่างประเทศ

มูลค่าการส่งออกของไทยปี 2545 มีจำนวน 66.9 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 5.8 สินค้าส่งออกที่มีแนวโน้มขยายตัวดี คือ สินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูงและสินค้าเกษตร การนำเข้าขยายตัวดีปี 2545 มีมูลค่าการนำเข้า 63.4 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. หรือเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 4.6 เนื่องจากอุปสงค์ในประเทศเพิ่มขึ้นและการฟื้นตัวของการส่งออกหมวดสินค้าที่ขยายตัวสูง ได้แก่ สินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าทุน วัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ

ดุลการค้าปี 2545 มูลค่าสินค้าออกมากกว่ามูลค่าสินค้าเข้า ดุลการค้าเกินดุล 3.5 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล 7.6 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. สูงกว่าปี 2544 สาเหตุดุลการค้าเกินดุลเพิ่มขึ้น เนื่องจากการส่งออกที่ฟื้นตัวในปี นี้ ขณะที่ดุลบริการเกินดุลใกล้เคียงกับปีก่อน ด้านดุลเงินทุนเคลื่อนย้ายขาดดุล 4.7 พันล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ลดลงจากปีก่อน ตามการชะลอตัวของการชำระคืนหนี้ต่างประเทศ ดังนั้นดุลการชำระเงินทั้งปีจึงเกินดุล 4.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ.

ตารางที่ 1.4
ดุลการชำระเงิน

หน่วย: ล้านดอลลาร์

รายการ	2544	2545
สินค้าออกเอฟโอบี	63,190	66,886
%การเปลี่ยนแปลงจากช่วงเดียวกันปีก่อน	-6.9	5.8
สินค้าเข้าซีไอเอฟ	60,665	63,433
%การเปลี่ยนแปลงจากช่วงเดียวกันปีก่อน	-2.8	4.6
ดุลการค้า	2,525	3,453
ดุลบริการ รายได้และเงินโอน	3,711	4,178
ดุลบัญชีเงินสะพัด	6,236	7,631
เงินทุนเคลื่อนย้ายสุทธิ	-5,087	n.a
เอกชน	-4,128	n.a
ธนาคาร	-2,052	n.a
ธนาคารพาณิชย์	-756	n.a
กิจการวิเทศธนกิจ	-1,296	n.a
ธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร	-2,076	n.a
ทางการ	-567	n.a
ธนาคารแห่งประเทศไทย	-389	n.a
ตลาดเคลื่อนสุทธิ	165	n.a
ดุลการชำระเงินรวม	1,317	4,234

ที่มา : - กรมศุลกากร

- ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประเทศไทยมีมูลค่าการค้ากับต่างประเทศปี 2541-2544 อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปี
ร้อยละ 9.4

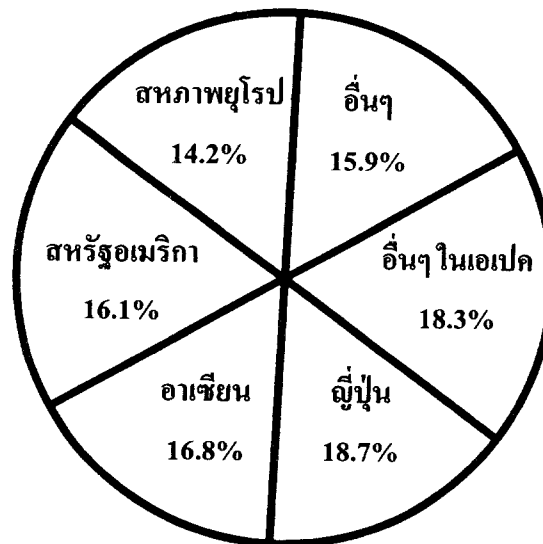
ตารางที่ 1.5
การค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย

ปี	สินค้าออก	อัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ	สินค้าเข้า	อัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ	ดุลการค้า	อัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ
2530	299,853	28.5	334,209	38.5	-34,356	330.8
2531	403,570	34.6	513,114	53.5	-109,544	218.9
2532	516,315	27.9	662,679	29.1	-146,364	33.6
2533	589,813	14.2	852,982	28.9	-263,169	79.8
2534	725,449	23.0	959,408	12.5	-233,959	-11.1
2535	824,643	13.7	1,033,254	7.7	-208,602	-10.8
2536	940,863	14.1	1,170,846	13.3	-229,983	10.3
2537	1,127,602	19.8	1,369,260	16.9	-241,658	5.1
2538	1,406,310	24.7	1,763,591	28.8	-357,281	47.8
2539	1,412,111	0.4	1,832,836	3.9	-420,725	17.8
2540	1,806,699	27.9	1,924,281	4.9	-117,582	-72.1
2541	2,247,454	24.4	1,774,076	(7.8)	473,378	302.6
2542	2,215,178	(1.5)	1,907,392	7.5	307,786	-34.9
2543	2,777,734	25.4	2,494,158	30.8	283,576	-7.9
2544	2,893,178	4.2	2,756,655	10.5	136,523	-51.9

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตลาดการค้าสำคัญของไทย ได้แก่ กลุ่มเอเปค เขตการค้าเสรีอาเซียน สหภาพยุโรป การค้าเสรีอเมริกาเหนือ กลุ่มอาเซียน สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น รายละเอียดการค้าต่างประเทศ มีดังต่อไปนี้

รูปที่ 1.1
การค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยปี 2544

การค้าไทยกับกลุ่มเอเปค

ความเป็นมา ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิกหรือเอเปคจัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2532 ปัจจุบันมีสมาชิก 21 ราย ประกอบด้วย ออสเตรเลีย บรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐประชาชนจีน ฮองกง ญี่ปุ่น แคนาดา ชิลี อินโดนีเซีย สาธารณรัฐเกาหลี นิวซีแลนด์ มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ เม็กซิโก เปรู รัสเซีย ปาปัวนิวกินี สหรัฐอเมริกา ไต้หวัน สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

ความสำคัญของเอเปค

- เอเปคเป็นตลาดขนาดใหญ่มีประชากรมากกว่า 2,500 ล้านคน
- มีการค้าภายในกลุ่มสูงร้อยละ 70 และการค้านอกกลุ่มร้อยละ 30
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของสมาชิกมีมูลค่ามากกว่า 18 ล้านล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา
- ผลผลิตด้านการค้าและการลงทุนของเอเปคมีส่วนประมาณครึ่งหนึ่งของโลก

ปี 2544 มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับเอเปคเป็นร้อยละ 69.7 ของมูลค่าการค้ารวมของประเทศไทย

การส่งออก ประเทศไทยส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังกลุ่มเอเปค มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี ปี2545 และ 2544 เพิ่มจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 2.9 และ 3.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.6

สินค้าส่งออกไปยังกลุ่มเอเปค 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					สัดส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	542	2543	2544	2545
เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ	225,561	244,567	278,410	272,745	254,827	16.50	15.72	13.84	13.17	11.90
แผงวงจรไฟฟ้า	73,581	89,159	140,146	122,160	110,787	4.75	5.73	6.99	5.90	5.17
เสื้อผ้าสำเร็จรูป	79,732	71,849	83,256	88,278	80,290	5.15	4.62	4.14	4.26	5.17
เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ	43,694	39,654	55,295	58,157	70,692	2.82	2.54	2.74	2.81	3.30
อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	56,806	60,790	67,951	69,859	67,731	3.67	3.91	3.38	3.37	3.16
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	30,258	36,659	63,326	58,141	62,967	1.95	2.36	3.15	2.81	2.94
ยางพารา	46,017	36,140	50,830	48,392	61,715	2.97	2.33	2.53	2.34	2.88
อุปกรณ์ตั้งตัวนำการคิดเลขอัตโนมัติ	27,246	27,339	38,311	37,326	60,137	1.76	1.76	1.90	1.80	2.81
รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	21,646	35,083	48,509	50,093	59,912	1.39	2.26	2.41	2.42	2.80
ถัสดำและผลิตภัณฑ์	26,415	27,065	41,359	36,615	43,605	1.70	1.74	2.06	1.76	2.04
อื่นๆ	888,276	886,815	1,143,804	1,229,137	1,238,772	57.34	57.03	56.86	59.35	59.25
รวม	1,549,232	1,555,120	2,011,697	2,070,903	2,141,430	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

สินค้าออก 10 อันดับแรกของไทยส่งออกไปจำหน่ายกับกลุ่มเอเปค ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป ฯลฯ เป็นที่น่าสังเกตว่าเครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ รถยนต์/อุปกรณ์และส่วนประกอบมีการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี

ตลาดเอเปคที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮ่องกง มาเลเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน

สินค้าเข้าจากกลุ่มประเทศเอเปคที่สำคัญ คือ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เคมีภัณฑ์ เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ เหล็กและเหล็กกล้า เป็นต้น

ดุลการค้าปี 2541-2544 มูลค่าการส่งออกสินค้าของไทยไปยังกลุ่มเอเปคเพิ่มขึ้นทุกปี มูลค่าสินค้าออกมากกว่ามูลค่าสินค้าเข้าและดุลการค้าของประเทศไทยเกินดุล

ตารางที่ 1.7

สินค้าออกไทยกับประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มเอเปค

ประเทศ	หน่วย: ล้านบาท				สัดส่วน: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544
1. ออสเตรเลีย	40,199	49,890	65,096	60,317	2.59	3.21	3.24	2.92
2. บรูไนดารุสซาลาม	2,108	1,590	1,617	1,659	0.13	0.10	0.08	0.08
3. สาธารณรัฐประชาชนจีน	72,854	70,569	113,282	127,221	4.70	4.54	5.63	6.14
4. ฮังการี	115,187	112,578	139,856	146,616	7.44	7.24	6.95	7.08
5. ญี่ปุ่น	308,415	312,893	410,679	442,492	19.91	20.12	20.42	21.37
6. แคนาดา	25,504	26,605	31,242	35,020	1.64	1.71	1.55	1.69
7. อินโดนีเซีย	41,815	36,756	53,779	60,530	2.69	2.36	2.67	2.92
8. สาธารณรัฐเกาหลี	25,743	34,498	51,114	54,600	1.66	2.22	2.54	2.64
9. มาเลเซีย	73,247	80,460	113,411	120,982	4.72	5.17	5.64	5.84
10. ฟิลิปปินส์	30,350	35,088	43,460	51,474	1.95	2.26	2.16	2.49
11. เม็กซิโก	11,052	10,811	15,026	18,967	0.71	0.70	0.75	0.92
12. รัสเซีย	2,720	3,516	3,092	3,586	0.17	0.23	0.15	0.17
13. สหรัฐอเมริกา	500,788	479,361	591,821	587,945	32.32	30.83	29.42	28.39
14. ไต้หวัน	71,368	77,348	96,991	85,130	4.60	4.97	4.82	4.11
15. สิงคโปร์	194,487	191,027	241,984	235,028	12.55	12.28	12.03	11.34
16. เวียดนาม	24,376	21,696	33,912	35,441	1.57	1.39	1.69	1.71
อื่น ๆ*	9,019	10,434	5,335	3,841	0.58	0.67	0.26	0.19
รวม	1,549,232	1,555,120	2,011,697	2,070,903	100	100	100	100

หมายเหตุ: *ประเทศชิลี นิวซีแลนด์ เปรู ปาปัวนิวกินี

ที่มา: (1) ธนาคารแห่งประเทศไทย

(2) ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 1.8

สินค้านำเข้าจากกลุ่มเอเปค 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					สัดส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	199,319	177,510	241,225	254,844	276,032	15.78	13.03	13.54	13.65	14.25
แผงวงจรไฟฟ้า	132,003	151,421	235,803	217,923	217,701	10.45	11.12	13.24	11.67	11.24
เครื่องใช้ในอุตสาหกรรม	124,908	121,721	178,493	199,537	210,235	9.89	8.94	10.02	10.69	10.85
เคมีภัณฑ์	115,298	114,746	159,458	158,806	169,739	9.12	8.42	8.95	8.51	8.76
เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ	79,240	82,482	124,836	134,757	133,229	6.27	6.06	7.01	7.22	6.88
เหล็กและเหล็กกล้า	58,613	73,001	79,484	73,241	90,886	4.64	5.36	4.46	3.92	4.69
ผลิตภัณฑ์โลหะ	77,445	87,141	71,993	73,161	73,663	6.13	6.40	4.04	3.92	3.80
ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบ รวมทั้งโครงรถและตัวถัง	9,853	26,073	50,140	53,700	64,875	0.78	1.91	2.81	2.88	3.35
สินแร่โลหะอื่นๆและเศษโลหะ	30,737	32,388	46,573	51,211	49,363	2.43	2.38	2.61	2.74	2.55
เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การแพทย์การวัดการตรวจสอบและ การถ่ายภาพ	33,826	38,375	48,000	49,092	48,241	2.68	2.82	2.69	2.63	2.49
อื่นๆ	401,818	457,173	545,320	600,769	602,888	31.83	33.56	30.63	32.17	31.14
รวม	1,263,010	1,362,031	1,781,325	1,867,041	1,936,852	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

การค้าไทยกับเขตการค้าเสรีอาเซียน

ความเป็นมา ประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (The Association of Southeast Asian Nation: ASEAN) หรืออาเซียนดั้งเดิม ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และไทย ได้ประกาศจัดตั้งเขตการค้าอาเซียนหรืออาฟต้า ในเดือนมกราคม 2535 โดยความริเริ่มของนายกรัฐมนตรีของไทย (นายอนันต์ ปิ่นยารชุน) ต่อมา มีสมาชิกใหม่เพิ่มขึ้นอีก 4 ประเทศได้แก่เวียดนาม (2538) ลาวและพม่า (2540) และกัมพูชา (2542) รวมประชากรทั้งสิ้น 500 ล้านคน

การค้าไทยกับเขตการค้าเสรีอาเซียน (Asian Free Trade Area: AFTA) ปี2541-2545 มีมูลค่าการส่งออกมากกว่าการนำเข้าทุกปี ปี 2545 เพิ่มขึ้นจากปี 2544 คิดเป็นร้อยละ 25.6 สินค้าส่งออกที่สำคัญ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มอเตอร์และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นต้น

ตารางที่ 1.9

สินค้าส่งออกไปยังจำหน่ายประเทศอาเซียน 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					สัดส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	87,374	91,398	96,584	95,356	89,029	21.41	22.27	17.95	17.03	15.28
แผงวงจรไฟฟ้า	17,734	20,127	31,036	29,484	29,528	4.34	4.90	5.77	5.27	5.07
น้ำมันสำเร็จรูป	16,439	16,961	33,179	32,681	30,353	4.03	4.13	6.17	5.84	5.21
เครื่องรับวิทยุและส่วน ประกอบ	9,223	8,411	12,163	10,923	13,825	2.26	2.05	2.26	1.95	2.37
เคมีภัณฑ์	11,092	14,935	21,375	21,997	22,866	2.72	3.64	3.97	3.93	3.93
เมล็ดพลาสติก	7,765	9,602	16,773	16,696	18,409	1.90	2.33	3.12	2.98	3.16
รถยนต์ อุปกรณ์และส่วน ประกอบ	2,664	3,974	10,516	12,239	15,102	0.65	0.97	1.95	2.19	2.59
มอเตอร์และเครื่องกำเนิด ไฟฟ้า	9,702	14,274	15,879	16,114	20,152	2.38	3.48	2.95	2.88	3.46
ผลิตภัณฑ์เหล็กและ เหล็กกล้า	10,537	9,403	13,909	14,517	15,746	2.58	2.29	2.58	2.59	2.70
น้ำตาลทราย	13,757	9,262	11,196	14,064	13,972	3.37	2.26	2.08	2.51	2.40
อื่นๆ	221,900	212,152	275,535	295,807	313,562	54.36	51.68	51.20	52.83	53.83
รวม	408,187	410,499	538,140	559,878	582,244	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

มูลค่าการส่งออกสินค้าไทยไปยังประเทศอาเซียนปี 2541-2545 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 7.9 ต่อปี ตลาดส่งออกสำคัญของไทยในกลุ่มอาเซียนปี 2544 ได้แก่ มาเลเซีย (21.6%) อินโดนีเซีย (10.8%) ฟิลิปปินส์ (9.2%) สำหรับสิงคโปร์ซึ่งเป็นประเทศที่เป็นคนกลางในการติดต่อซื้อขาย มีสัดส่วนในการส่งออกไปอาเซียนของไทยประมาณ 9.2% หรือมีมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น 51,474 ล้านบาท

ตารางที่ 1.10

มูลค่าการส่งออกสินค้าไปจำหน่ายกลุ่มประเทศอาเซียน

ประเทศ	มูลค่า: ล้านบาท				สัดส่วน: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544
บรูไนดารุสซาลาม	2,108	1,590	1,617	1,659	0.51	0.39	0.30	0.30
อินโดนีเซีย	41,815	36,756	53,779	60,530	10.24	8.95	9.99	10.81
มาเลเซีย	73,247	80,460	113,411	120,982	17.94	19.60	21.07	21.61
ฟิลิปปินส์	30,350	35,088	43,460	51,474	7.44	8.55	8.07	9.19
สิงคโปร์	194,487	191,027	241,984	235,028	47.65	46.54	44.97	41.98
กัมพูชา	12,411	13,381	14,349	20,770	3.04	3.26	2.66	3.71
ลาว	15,266	15,566	15,383	18,250	3.74	3.79	2.86	3.26
พม่า	14,127	14,935	20,245	15,744	3.46	3.64	3.76	2.81
เวียดนาม	24,376	21,696	33,912	35,441	5.97	5.28	6.30	6.33
รวม	408,187	410,499	538,140	559,878	100	100	100	100

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

การนำเข้า มูลค่าการนำเข้าจากประเทศอาเซียนปี 2541-2545 เพิ่มขึ้นทุกปี คิดค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ 15.2 ต่อปี ส่วนใหญ่เป็นสินค้าทุน สินค้าบริโภค เชื้อเพลิง วัตถุดิบกึ่งสำเร็จรูปเป็นต้น

ตารางที่ 1.11

สินค้านำเข้ามูลค่าสูง 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					สัดส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	47,978	47,314	61,979	57,636	56,724	18.00	15.65	14.93	12.92	12.13
แผงวงจรไฟฟ้า	23,086	31,424	43,465	48,344	49,175	8.66	10.39	10.47	10.84	10.52
เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ	32,414	29,335	56,108	53,282	47,890	12.16	9.70	13.51	11.94	10.24
เคมีภัณฑ์	22,946	23,248	33,842	36,314	43,187	8.61	7.69	8.15	8.14	9.24
น้ำมันดิบ	7,448	13,426	35,662	31,894	39,644	2.79	4.44	8.59	7.15	8.48
เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม	9,415	9,981	13,643	15,158	17,704	3.53	3.30	3.29	3.39	3.78
หลอดคาบปรอทรัทน์	12,860	16,294	22,765	17,401	15,620	4.82	5.39	5.48	3.90	3.34
ไม้ยาง ไม้ปรุและไม้อื่นๆ	7,231	9,133	11,408	12,148	12,883	2.71	3.02	2.74	2.72	2.75
เครื่องใช้ไฟฟ้า	7,592	6,375	10,291	8,718	11,526	2.85	2.10	2.48	1.96	2.46
ผลิตภัณฑ์โลหะ	23,341	32,907	13,545	11,396	11,397	8.76	10.88	3.26	2.56	2.44
อื่นๆ	72,262	82,920	112,528	153,642	161,910	27.11	27.40	27.10	34.45	34.62
รวม	266,573	302,357	415,236	445,933	467,660	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ประเทศไทยนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศในกลุ่มอาเซียน ยกเว้นสิงคโปร์ซึ่งมีสัดส่วนการนำเข้าปี 2544 คิดเป็นร้อยละ 28.4 ประเทศไทยได้นำเข้าสินค้าจากประเทศมาเลเซีย (30.7%) อินโดนีเซีย (13.6%) และฟิลิปปินส์ (11.2%) มูลค่าการนำเข้าจากทุกประเทศเพิ่มขึ้นทุกปี ยกเว้น กัมพูชา

ตารางที่ 1.12

สินค้านำเข้าของประเทศไทยจากกลุ่มประเทศอาเซียน

ประเทศ	มูลค่า: ล้านบาท				สัดส่วน: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544
บรูไนดารุสซาลาม	983	5,645	19,748	17,191	0.37	1.87	4.75	3.86
อินโดนีเซีย	36,442	41,874	51,972	60,523	13.67	13.85	12.52	13.57
มาเลเซีย	90,297	95,221	134,622	136,699	33.87	31.49	32.42	30.65
ฟิลิปปินส์	25,527	30,933	44,717	50,087	9.58	10.23	10.77	11.23
สิงคโปร์	98,781	113,038	137,050	126,623	37.06	37.39	33.01	28.39
กัมพูชา	1,010	556	317	547	0.38	0.18	0.07	0.12
ลาว	1,297	2,139	3,012	3,957	0.49	0.71	0.73	0.89
พม่า	2,591	4,263	10,467	35,786	0.97	1.41	2.52	8.03
เวียดนาม	9,645	8,688	13,331	14,520	3.61	2.87	3.21	3.26
รวม	266,573	302,357	415,236	445,933	100	100	100	100

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ดุลการค้า ปี 2541-2544 มูลค่าการส่งออกมากกว่ามูลค่าการนำเข้า ประเทศไทยเกินดุลการค้ากับกลุ่มประเทศอาเซียนทุกปี ดังนี้:-

- ปี 2541 ไทยเกินดุลการค้ามูลค่า 181,614 ล้านบาท
- ปี 2542 ไทยเกินดุลการค้ามูลค่า 108,142 ล้านบาท
- ปี 2543 ไทยเกินดุลการค้ามูลค่า 122,904 ล้านบาท
- ปี 2544 ไทยเกินดุลการค้ามูลค่า 113,945 ล้านบาท

สินค้าออกส่วนใหญ่มีมูลค่าการส่งออกสูง ช่วยเพิ่มรายได้เงินต่างประเทศ การส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนของสินค้าเกษตร สินค้าสำเร็จรูป และสินค้าอุตสาหกรรม ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจสาขาต่างๆ มีรายได้และการจ้างงานเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสินค้าอุตสาหกรรมมีสัดส่วนการส่งออกมากกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดสินค้าออกที่มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นมากได้แก่

- สินค้าอุตสาหกรรม เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ทองแดง และของทำด้วยทองแดง กระจก ยื่อกระจกและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์ ส่วนประกอบที่ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าและเครื่องกำเนิดไฟฟ้า แผงวงจร วงจรพิมพ์ เป็นต้น
- สินค้าเกษตร เช่น ไม้สักแช่เย็นแช่แข็ง ไม้แปรรูป กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง นมและผลิตภัณฑ์นม ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ผลิตภัณฑ์ยาง ไขมันจากพืชและสัตว์ เป็นต้น
- สินค้าเกษตรแปรรูป เช่น อาหารทะเลกระป๋อง อาหารทะเลแปรรูป ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลี และอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ อาหารสัตว์ สิ่งปรุงรสอาหาร เป็นต้น

ตารางที่ 1. 13 ประเภทสินค้าออก

มูลค่า: ล้านบาท

ประเภท	มูลค่า: ล้านบาท				สัดส่วน: ล้านบาท			
	2541	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544
สินค้าเกษตร	24,083	24,219	31,750	33,033	5.90	5.89	5.90	5.90
สินค้าเกษตรแปรรูป	26,532	26,682	34,979	36,392	6.50	6.49	6.50	6.50
สินค้าอุตสาหกรรม	266,138	267,645	350,867	365,040	65.20	65.20	65.19	65.19
อื่นๆ	91,434	91,953	120,544	125,413	22.40	22.42	22.41	22.41
รวม	408,187	410,499	538,140	559,878	100	100	100	100

ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศ (บรูไน อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และไทย) จะเร่งรัดการลดภาษี (Inclusion List: IL) เหลือร้อยละ 0-5 สำหรับทุกรายการในบัญชีลดภาษีโดยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนและเต็มที่ปี 2546

ลดอัตราภาษีเหลือร้อยละ 0-5

85%	ของจำนวนรายการในบัญชีลดภาษี (Inclusion List : IL) ปี 2543
90%	ของจำนวนรายการในบัญชีลดภาษี (Inclusion List : IL) ปี 2544
มากกว่า 90%	ของจำนวนรายการในบัญชีลดภาษี (Inclusion List : IL) ปี 2545
100%	ของจำนวนรายการในบัญชีลดภาษี (Inclusion List : IL) ปี 2546

การลดอัตราภาษีทำให้สินค้าเข้ามีราคาถูกลง ส่งผลให้มีการนำเข้าสินค้าต่างๆ โดยเฉพาะสินค้านำเข้า สินค้ากึ่งสำเร็จรูป และวัตถุดิบเพิ่มขึ้น ช่วยให้การผลิตขยายตัวและต้นทุนการผลิตลดลง ซึ่งในสิ่งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม

ตารางที่ 1.14
ประเภทสินค้านำเข้า

ประเภท	มูลค่า: ล้านบาท				สัดส่วน: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544
สินค้าเชื้อเพลิง	8,383	11,187	15,363	16,500	3.14	3.70	3.70	3.70
สินค้านำเข้า	27,642	36,888	50,659	54,404	10.37	12.20	12.20	12.20
สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป	14,727	19,653	26,999	28,986	5.52	6.50	6.50	6.50
ยานพาหนะและอุปกรณ์การขนส่ง	4,758	6,349	8,720	9,365	1.78	2.10	2.10	2.10
สินค้านำเข้าประเภทอื่น	816	1,088	1,495	1,605	0.31	0.36	0.36	0.36
อื่นๆ	210,247	227,192	321,000	335,073	78.87	75.14	75.14	75.14
รวม	266,573	302,357	448,236	445,933	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

สินค้านำเข้า วัตถุดิบและสินค้านำเข้ากึ่งสำเร็จรูปที่มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรใช้ในการเกษตร ลวดและโลหะเยื่อกระดาษและเศษกระดาษ กุ้งสด แซ่เหียนแซ่แข็ง ปลาทูน่าสดแซ่เหียนแซ่แข็ง ด้ายทอและด้ายเส้นเล็ก หนังสือและหนังสือพิมพ์ ยากำจัดศัตรูพืช ไขมันและน้ำมันพืช ปลาป่นและสัตว์อื่นๆป่น

ผู้บริโภคจะได้รับประโยชน์จากการที่สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาถูกลง โดยมีสินค้าที่มีคุณภาพ และรูปแบบหลากหลายให้เลือกซื้อ สินค้าอุปโภคบริโภคที่มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นมากได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า สบู่ ผงซักฟอกและเครื่องสำอาง วิทยุพีซและวิทยุพีซสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์นม สิ่งพิมพ์ เครื่องแต่งเรือน เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด ของเล่น เครื่องเล่นกีฬาและเครื่องเล่นเกม ผักผลไม้และของปรุงแต่งที่ทำจากผักผลไม้ กาแฟ เครื่องเทศ

ตลาดอาเซียนเป็นตลาดการค้าเสรีที่มีขนาดใหญ่ มีประชากรรวมประมาณ 500 ล้านคน ตลาดอาเซียนจึงเป็นที่สนใจ ของนักลงทุนชาวต่างประเทศ สำหรับประเทศไทยเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากไทยมีความพร้อมหลายด้านและประเทศไทยเป็นศูนย์กลางตลาดของภูมิภาคนี้

การค้าไทยกับสหภาพยุโรป

ประชาคมยุโรปหรือสหภาพยุโรป (European Union: EU) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2500 ภายใต้สนธิสัญญากรุงโรม โดยการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเดียวกัน 6 ประเทศ ประกอบด้วย เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก เยอรมนี ฝรั่งเศส และอิตาลี โดยมีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อวางรากฐานความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (2) ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนภายในกลุ่มให้ดีขึ้น ปัจจุบันสหภาพยุโรปมีสมาชิกรวม 15 ประเทศ ประกอบด้วยประเทศสมาชิกก่อตั้งและสหราชอาณาจักร ไอร์แลนด์ เดนมาร์ก กรีซ สเปน โปรตุเกส ออสเตรีย สวีเดน และฟินแลนด์

ตลาดสำคัญของไทย สหภาพยุโรปเป็นคู่ค้าอันดับที่ 4 ของไทย รองจากญี่ปุ่น อาเซียนและสหรัฐอเมริกาตามลำดับ มีผู้บริโภคจำนวนมากกว่า 378 ล้านคนซึ่งมีความต้องการซื้อสินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตรสำคัญของไทย ขณะเดียวกันตลาดสหภาพยุโรปเป็นตลาดนำเข้าสินค้าทุนประเภท เครื่องใช้ในอุตสาหกรรมและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศไทยและเพื่อการส่งออก

ตารางที่ 1.15
สินค้าออกไทยไปสหภาพยุโรป

ประเทศ	มูลค่า: ล้านบาท				สัดส่วน: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2541	2542	2543	2544
เนเธอร์แลนด์	89,068	83,145	90,537	89,957	22.20	22.35	20.71	19.29
เบลเยียม	31,927	33,542	45,501	62,994	7.96	9.02	10.40	13.51
ลักเซมเบิร์ก	134	270	357	336	0.03	0.07	0.08	0.07
เยอรมนี	63,997	55,199	65,926	69,585	15.95	14.84	15.08	14.92
ฝรั่งเศส	36,367	31,449	35,814	36,984	9.07	8.45	8.19	7.93
อิตาลี	28,960	26,876	33,430	29,917	7.22	7.23	7.65	6.41
อื่น ๆ	150,704	141,488	165,535	176,662	37.57	38.04	37.87	37.87
รวม	401,157	371,969	437,100	466,435	100	100	100	100

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและกรมศุลกากร

การค้ารวม ในช่วงปี 2541-2545 การค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปมีมูลค่าเฉลี่ย 16,076.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เฉลี่ยขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.1 ต่อปี สำหรับปี 2545 การค้ารวมมีมูลค่า 17,287.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า 3,101.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา

การส่งออก ในช่วงปี 2541-2545 การส่งออกไปสหภาพยุโรปมีมูลค่าเฉลี่ย 423,005 ล้านบาท เฉลี่ยขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 ต่อปี สำหรับปี 2545 การส่งออกมีมูลค่า 438,364 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 6.1 สินค้าออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบรถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เครื่องรับฟังวิทยุและส่วนประกอบ เครื่องโทรสาร โทรพิมพ์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยาง และไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง เป็นต้น

ตารางที่ 1.16

สินค้าออกส่งไปจำหน่ายสหภาพยุโรป 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					สัดส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ	62,928	58,373	61,665	70,050	58,754	15.69	15.69	14.11	15.02	13.40
รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	18,805	23,816	27,661	45,472	41,966	4.69	6.40	6.33	9.75	9.57
แผงวงจรไฟฟ้า	19,622	22,052	37,691	31,609	30,144	4.89	5.93	8.62	6.78	6.88
เสื้อผ้าสำเร็จรูป	26,510	25,735	27,592	27,114	24,941	6.61	6.92	6.31	5.81	5.69
อัญมณีและเครื่องประดับ	25,222	17,900	20,750	23,183	23,982	6.29	4.81	4.75	4.97	5.47
เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	7,578	11,946	15,214	15,427	14,015	1.89	3.21	3.48	3.31	3.24
เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ	11,136	7,915	16,122	10,932	13,674	2.78	2.13	3.69	2.34	3.12
รองเท้าและชิ้นส่วน	14,847	12,692	11,988	14,234	12,411	3.70	3.41	2.74	3.05	2.83
เครื่องโทรสาร โทรพิมพ์ โทรทัศน์ โทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	1,912	4,546	6,972	7,108	10,278	0.48	1.22	1.60	1.52	2.34
ผลิตภัณฑ์ยาง	8,325	7,439	7,731	9,040	9,607	2.08	2.00	1.77	1.94	2.19
อื่นๆ	204,272	179,555	203,714	212,266	198,592	50.90	48.28	46.60	45.51	45.31
รวม	401,157	317,969	437,100	466,435	438,364	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

การนำเข้า ในช่วงปี 2541-2545 การนำเข้าจากสหภาพยุโรปมีมูลค่าเฉลี่ย 268,293 ล้านบาทเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.4 ต่อปี ปี 2545 การนำเข้ามีมูลค่าลดลงจากปีก่อนร้อยละ 9.6 สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เครื่องประดับ เพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ แผงวงจรไฟฟ้า ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบ โครงรถและตัวถัง เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การแพทย์ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์โลหะ เหล็กและเหล็กกล้า เป็นต้น

ปัญหาการค้า เนื่องจากสหภาพยุโรปให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยด้านอาหารและการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยใช้มาตรการด้าน Food Safety Integrated Product Policy (IPP) และนโยบาย Waste Electrical and Electronic Equipment (WEEE) รวมทั้งเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบศุลกากร ในสินค้าไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งกุ้งและไก่ การตัดสิทธิ GSP สินค้าไทยและเรียกเก็บภาษี AD และ CVD เป็นต้น

ตารางที่ 1.17

สินค้าเข้าของประเทศไทยจากสหภาพยุโรป

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท			อัตราการขยายตัว: ร้อยละ			สัดส่วน: ร้อยละ							
	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2541	2542	2543	2544	2545			
1 เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม	39,857.4	26,556.4	37,766.0	60,110.3	57,780.2	-33.37	42.21	59.17	-3.88	17.97	11.91	14.86	17.81	18.94
2 เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	35,406.6	24,836.7	26,853.7	60,295.2	39,978.7	29.85	8.12	124.53	-33.70	15.96	11.14	10.56	17.87	13.11
3 เครื่องยนต์	23,054.2	22,996.3	29,468.8	35,340.4	35,975.8	-2.5	28.15	19.92	1.80	10.39	10.31	11.59	10.47	11.80
4 เครื่องทอทออบ อัญมณี เงินแท่งและทองคำ	79,38.1	92,16.1	13,731.4	15,203.2	13,685.3	16.10	48.99	10.72	-9.98	3.58	1.13	5.40	4.50	4.49
5 แผงวงจรไฟฟ้า	15,176.9	15,119.2	19,518.4	17,425.9	12,175.9	-3.8	29.10	-10.72	-30.13	6.84	6.78	7.68	5.16	3.99
6 ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบรวมทั้งโครงรถและตัวถัง	2,222.5	1,427.8	7,940.6	12,349.6	11,908.8	-35.76	456.14	55.52	-3.56	1.00	64	3.12	3.66	3.90
7 ผลิตภัณฑ์พลาสติก	6,246.2	8,000.6	8,719.1	10,881.5	10,876.3	28.09	8.98	24.80	-0.5	2.82	3.59	3.43	3.22	3.57
8 เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	2,629.5	6,443.4	7,757.4	10,663.0	9,567.7	145.04	20.39	37.46	10.27	1.19	2.89	3.05	3.16	3.14
9 เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ การวัด การตรวจสอบ การถ่ายภาพ	7,553.7	5,010.0	7,523.0	8,447.9	8,477.5	-31.87	50.16	12.29	3.5	3.32	2.25	2.96	2.50	2.78
10 ผลิตภัณฑ์โลหะ	6,375.7	5,241.8	6,288.4	9,649.2	7,519.1	-17.78	19.97	53.44	-22.08	2.87	2.35	2.47	2.86	2.47
11 เหล็กและเหล็กกล้า	4,379.4	5,260.1	6,013.1	8,718.5	7,210.4	20.11	14.32	44.99	-17.30	1.97	2.36	2.37	2.58	2.36
12 สินค้าโลหะอื่น ๆ และเศษโลหะ	4,358.5	4,570.3	5,245.0	6,988.8	6,156.1	4.86	14.76	33.25	-11.91	1.97	2.05	2.06	2.07	2.02
13 เครื่องใช้ไฟฟ้า	6,541.1	4,243.0	3,164.0	5,783.6	5,576.7	-35.13	-25.43	82.79	-3.58	2.95	1.90	1.24	1.71	1.83
14 ตู้แช่แข็ง ตู้แช่เย็น ตู้แช่แข็งและตู้แช่เย็น	3,025.2	3,087.8	3,799.9	4,665.8	5,022.2	2.07	20.79	24.80	7.89	1.36	1.38	1.47	1.38	1.65
15 เครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลมและสุรา	1,742.8	2,702.4	3,380.9	3,667.4	4,139.7	55.06	25.11	8.47	12.88	7.9	1.21	1.33	1.09	1.36
16 ผัสดิบ	2,357.6	2,669.7	3,368.0	3,889.6	3,861.6	13.24	26.16	15.49	-7.2	1.06	1.20	1.32	1.15	1.27
17 ผลิตภัณฑ์พลาสติก	2,117.5	2,501.7	3,126.8	3,862.1	3,677.9	18.14	24.99	23.52	-4.77	9.5	1.12	1.23	1.14	1.21
18 รถยนต์นั่ง	864.3	15,220.0	4,376.9	2,872.9	3,627.7	76.10	187.38	-34.36	17.05	3.9	6.8	1.72	8.5	1.10
19 กระดาษแข็ง และผลิตภัณฑ์	3,139.6	3,138.4	4,898.8	4,660.0	3,417.0	-0.4	56.09	-4.87	-28.29	1.42	1.41	1.93	1.38	1.10
20 แก้วและผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา	2,494.7	2,212.9	2,742.8	3,195.0	3,051.9	-11.30	23.95	16.49	-4.48	1.12	9.9	1.08	9.5	1.00
รวม 20 รายการ	177,281.6	156,756.7	205,613.1	288,659.0	253,347.2	-11.58	31.17	40.39	-12.23	79.93	70.29	80.89	85.53	83.07
อื่นๆ	44,502.2	66,248.6	48,833.5	48,825.0	51,647.8	48.87	-26.66	5.0	5.78	20.07	29.71	19.11	14.47	16.93
มูลค่ารวม	221,783.8	223,005.3	254,446.7	337,484.0	304,995.0	5.5	13.99	32.76	-9.63	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

การค้าไทยกับการค้าเสรีอเมริกาเหนือ

การค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) เป็นตลาดสำคัญของไทยในปี 2541 และ 2544 ไทยส่งสินค้าออกไปนาฟต้า ร้อยละ 24 และ 22 ของมูลค่าการส่งออกรวมของไทยและนำเข้าจากนาฟต้า ร้อยละ 15 และ 12 ของมูลค่าการนำเข้ารวมของไทย สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ เสื้อผ้าสำเร็จรูป อาหารทะเลกระป๋อง เป็นต้น

สินค้าเข้าสำคัญ ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เครื่องบินและอุปกรณ์การบิน เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การแพทย์ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นต้น

การประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันของสหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโก โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกันในการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement: NAFTA) เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2534 และข้อตกลงนี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2537

วัตถุประสงค์สำคัญคือ ขยายโอกาสการลงทุน คุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา แก้ไขข้อพิพาททางการค้าและส่งเสริมความร่วมมือไตรภาคี พหุภาคีและความร่วมมือในภูมิภาค

ผลกระทบต่อประเทศไทย ข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือหรือนาฟต้า ส่งผลกระทบการค้าและการลงทุนในประเทศไทย

- ข้อตกลงนาฟต้า เป็นสิ่งจูงใจให้นักลงทุนต่างประเทศเข้าไปร่วมลงทุนในประเทศสมาชิก เพิ่มโอกาสการช่วงชิงนักลงทุนจากต่างประเทศและมีผลกระทบต่อการผลิตสินค้าไทยเพื่อส่งออกไปจำหน่ายในภูมิภาคอื่นๆ

- ข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาเหนือหรือนาฟต้า ทำให้เม็กซิโกมีความได้เปรียบประเทศไทยในการแข่งขันในตลาดสหรัฐอเมริกาหลายประการ เช่น เม็กซิโกมีต้นทุนการผลิตต่ำเนื่องจากมีระยะทางใกล้ เป็นผลให้สินค้าไทยส่งไปแข่งขันในตลาดสหรัฐอเมริกาลดลงโดยเฉพาะกลุ่มสินค้าที่มีการยกเลิกภาษีหรือเสียภาษีในระดับต่ำและสินค้าที่นักลงทุนสหรัฐอเมริกาไปลงทุนในเม็กซิโก เม็กซิโกได้เปรียบด้านการได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีและตามกฎหมายว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า

ตารางที่ 1.18

สินค้าออกของไทยไปตลาดการค้าเสรีอเมริกาเหนือ

รายการ	มูลค่า : ล้านบาท			อัตราการขยายตัว : ร้อยละ			สัดส่วน :			ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554
1 เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	95,733.5	85,090.7	88,531.8	81,473.6	76,764.9	-11.12	4.04	-7.97	-5.78	17.82	16.47	13.88	12.76	12.08
2 เสื้อผ้าสำเร็จรูป	66,312.7	60,618.0	71,389.0	76,122.2	69,527.2	-8.59	17.77	6.63	-8.66	12.34	11.73	11.19	11.92	10.94
3 อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	35,452.4	37,391.2	40,331.1	40,562.9	40,676.8	5.47	7.87	.57	.28	6.60	7.24	6.32	6.35	6.40
4 เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ	19,085.0	18,021.4	27,192.4	29,660.4	38,959.9	-5.57	50.89	9.08	31.35	3.55	3.49	4.26	4.65	6.13
5 แผงวงจรไฟฟ้า	29,352.3	33,205.2	48,417.8	32,597.8	28,462.9	13.13	45.81	-32.67	-12.68	5.46	6.43	7.59	5.11	4.48
6 อัญมณีและเครื่องประดับ	17,243.2	18,812.2	20,943.5	26,084.2	24,367.4	9.10	11.33	24.55	-6.58	3.21	3.64	3.28	4.09	3.83
7 เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	73,50.5	6,075.6	9,155.8	12,658.8	20,199.5	-17.34	50.70	38.26	59.57	1.37	1.18	1.44	1.98	3.18
8 ผลิตภัณฑ์ยาง	11,474.8	9,585.4	14,194.0	16,115.1	17,845.9	-16.47	48.08	13.53	10.74	2.14	1.85	2.23	2.52	2.81
9 กุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง	22,646.8	21,451.1	3,1109.6	29,510.60	17,366.4	-5.28	45.03	-5.14	-41.15	4.22	4.15	4.88	4.62	2.73
10 เพอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน	7,871.1	9,350.0	11,954.3	13,003.1	16,380.5	18.79	27.85	8.77	25.97	1.46	1.81	1.87	2.04	2.58
11 รองเท้าและชิ้นส่วน	15,883.3	13,153.3	13,991.2	14,663.6	12,784.9	-17.19	6.37	4.81	-12.81	2.96	2.55	2.19	2.30	2.01
12 หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ	9,367.9	9,621.9	11,298.0	12,136.8	11,918.5	2.71	17.42	7.42	-1.80	1.74	1.86	1.77	1.90	1.88
13 เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ	4,900.9	5,071.5	9,325.3	9,628.4	10,714.0	1.61	83.88	3.25	11.27	93	.98	1.46	1.51	1.69
14 เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	6,676.4	5,942.7	11,060.9	6,603.2	9,988.9	-10.99	86.13	-40.30	51.27	1.24	1.15	1.73	1.03	1.57
15 ขงพารา	9,106.8	6,680.4	9,455.7	7,537.9	9,905.6	-26.64	41.54	-20.28	31.41	1.69	1.29	1.48	1.18	1.56
16 เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ โทรศัพท์มือถือ และส่วนประกอบ	11,320.3	13,091.7	13,656.1	10,245.1	9,734.2	15.65	4.31	24.98	-4.99	2.11	2.53	2.14	1.60	1.53
17 ผลไม้กระป๋องและแปรรูป	3,794.0	6,842.4	5,847.7	7,950.1	9,716.4	80.35	-14.54	35.95	22.22	.71	1.32	.92	1.25	1.53
18 เครื่องใช้บนโต๊ะอาหารในครัวและบ้านเรือน	10,406.5	8,348.9	10,149.4	10,398.3	9,621.4	-19.77	21.57	2.45	-7.47	1.94	1.62	1.59	1.63	1.51
19 รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	8,911.1	8,823.8	8,393.9	6,537.9	9,587.0	-9.8	-4.87	-22.11	46.64	1.66	1.71	1.32	1.02	1.51
20 แผงสวิทช์และแผงควบคุมกระแสไฟฟ้า	3,372.9	3,919.4	2,800.7	6,255.0	8,676.3	16.20	-28.54	123.34	38.71	.63	.76	.44	.98	1.37
รวม 20 รายการ	396,352.4	381,096.6	459,200.2	449,745.0	453,198.6	-3.85	20.49	-2.06	.77	73.77	73.75	71.98	70.44	71.32
อื่น ๆ	140,924.7	135,674.3	178,727.3	188,738.3	182,201.3	-3.73	31.73	5.60	-3.46	26.23	26.25	28.02	29.56	28.68
มูลค่ารวม	537,277.1	516,770.9	637,927.4	638,483.3	635,399.9	-3.82	23.44	.09	-4.8	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยคำนวณจากรายการส่งออก

ตารางที่ 1.19

สินค้าขายของไทยไปเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ

รายการ	มูลค่า: อับบาท				อัตราการขยายตัว: ร้อยละ				สัดส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
1 แสงวงจรไฟฟ้า	45,977.4	52,288.8	94,377.0	75,389.2	13.55	80.71	-20.13	-17.29	17.30	19.94	30.20	22.18	21.51
2 เคมีภัณฑ์	20,468	21,076.3	30,750.8	32,073.1	2.98	45.90	4.30	-4.43	7.70	8.05	9.84	9.44	10.58
3 เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม	25,540.1	17,456.6	23,423.5	25,880.1	-31.65	34.18	10.49	11.10	9.61	6.67	7.50	7.62	9.92
4 เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	36,414.1	22,062.0	23,743.9	26,552.5	-39.41	762	11.83	4.07	13.70	8.43	7.60	7.82	9.54
5 เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	17,986.6	21,876.8	28,761.8	32,929.2	21.61	31.47	14.49	-28.20	6.77	8.36	9.21	9.69	8.16
6 เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ การวัด การตรวจสอบ การถ่ายรูป	9,390.5	11,827.0	11,112.5	10,818.4	25.95	-6.04	-2.65	-6.9	3.53	4.52	3.56	3.18	3.71
7 เม็ดน้ำตาล	4,299.9	5,399.6	6,893.4	5,456.2	25.58	27.67	20.72	35.26	1.62	2.06	2.21	1.61	2.55
8 ผลิตภัณฑ์และสิ่งทอ	4,786.1	5,346.7	8,687.9	6,737.3	11.71	62.49	-22.45	3.35	1.80	2.04	2.78	1.98	2.40
9 ผลิตภัณฑ์โลหะ	9,358.1	7,594.8	6,526.1	7,911.1	-18.84	14.07	21.22	-13.28	3.52	2.90	2.09	2.33	2.37
10 สินค้าโลหะ	3,882.6	1,644.8	3,303.6	4,722.1	-57.64	100.85	42.94	38.39	1.46	6.3	1.06	1.39	2.26
11 เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ	1,586.0	2,700.4	4,278.3	5,760.7	70.26	58.43	34.65	-16.00	.60	1.03	1.37	1.70	1.67
12 วัสดุพลาสติก	2,909.0	3,172.1	2,977.3	4,445.8	9.04	-6.14	49.32	4.08	1.09	1.21	95	1.31	1.60
13 ผลิตภัณฑ์พลาสติก	3,426.5	3,329.7	3,666.4	3,793.2	2.83	8.31	5.18	7.10	1.29	1.27	1.15	1.12	1.40
14 กระดาษ กระดาษแข็ง และผลิตภัณฑ์	2,392.5	2,965.7	3,189.2	3,238.6	23.96	7.54	3.97	10.06	9.0	1.13	1.02	98	1.26
15 เครื่องใช้ไฟฟ้า	8,081.9	4,869.8	3,423.0	3,625.8	-39.74	-29.71	5.92	-1.08	3.04	1.86	1.10	1.07	1.24
16 อุปกรณ์คอมพิวเตอร์	2,091.0	2,075.9	3,037.0	3,238.6	-82	46.44	6.64	10.32	.79	7.9	97	95	1.23
17 ผลิตภัณฑ์พลาสติกและเครื่องจักร	2,537.7	2,825.6	3,074.5	3,524.6	11.34	8.81	15.23	-3.81	9.6	1.08	98	1.04	1.18
18 หนังสือนิตยสารและสิ่งพิมพ์	3,288.0	3,044.5	2,516.9	3,869.1	-7.41	-17.33	53.72	-13.33	1.24	1.16	.81	1.14	1.16
19 สินค้าโลหะอื่น ๆ และสิ่งโลหะ	3,162.5	2,169.6	3,276.4	3,590.0	-31.40	55.62	6.33	-8.50	1.19	83	1.08	1.06	1.13
20 เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์	19,106.6	29,899.0	8,096.6	34,683.2	56.49	-72.92	328.37	-91.18	7.19	11.42	2.59	10.21	1.06
รวม 20 รายการ	226,686.9	223,543.7	275,126.3	298,312.8	-1.39	23.07	8.43	-16.55	85.31	85.38	88.07	87.81	85.91
อื่นๆ	39,035.7	38,276.1	37,269.3	41,426.2	-1.95	-2.63	11.15	-1.41	14.69	14.62	11.93	12.19	14.09
มูลค่ารวม	265,722.6	261,819.7	312,395.6	339,739.0	-1.47	19.32	8.75	-14.70	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

การค้าไทยกับกลุ่มประเทศอาเซียน

ประเทศไทยส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังกลุ่มประเทศ ASEM ปีหนึ่งๆ มีมูลค่ามากกว่าร้อยละ 50 ของมูลค่าการส่งออก เช่น ปี 2544 คิดเป็นร้อยละ 54.9 ของมูลค่าการส่งออกรวมทั้งประเทศ สินค้าส่งออกที่สำคัญ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา อุปกรณ์กึ่งตัวนำทรานซิสเตอร์และไดโอด เครื่องวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก น้ำมันสำเร็จรูป เสื้อผ้าสำเร็จรูป ฯลฯ

สินค้านำเข้าจากกลุ่ม ASEM ในปีหนึ่งมีมูลค่าสูง เช่น ปี 2544 มีมูลค่าการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 58.7 ของมูลค่าการนำเข้ารวมทั้งหมด สินค้านำเข้าจากกลุ่มอาเซียนได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เคมีภัณฑ์ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เหล็กกล้า ผลิตภัณฑ์โลหะ เป็นต้น

ดุลการค้าปี 2541 -2543 ประเทศไทยเกินดุลการค้า แต่ในปี 2544-2545 เริ่มขาดดุลการค้า จำนวน 27,722 ล้านบาท และ 79,494 ล้านบาทตามลำดับ

ตารางที่ 1.20
สินค้าออกของไทยไปอาเซียน (ASEM)

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					อัตราการขยายตัว: ร้อยละ					สัดส่วน: ร้อยละ				
	มูลค่า: ล้านบาท					อัตราการขยายตัว: ร้อยละ					สัดส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545	
1 เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	200,335.4	189,499.2	21,780.5	228,879.1	202,111.3	-5.41	14.40	5.98	-11.67	17.05	16.37	14.50	14.39	12.56	
2 แผงวงจรไฟฟ้า	47,689.8	56,158.1	98,771.9	94,993.1	81,893.8	17.76	75.88	-4.23	13.43	4.06	4.85	6.61	5.95	5.09	
3 รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	25,415.6	33,832.0	44,666.5	70,414.6	71,223.3	33.12	32.02	57.65	1.15	2.16	2.92	2.99	4.43	4.43	
4 ยางพารา	40,582.6	31,878.8	45,098.7	44,932.1	56,797.6	-21.45	41.47	-3.7	26.41	3.45	2.75	3.02	2.82	3.53	
5 อุปกรณ์กึ่งตัวนำ ทรานซิสเตอร์และไดโอด	21,828.3	19,998.1	29,259.4	29,095.6	48,820.3	-8.38	46.31	-5.6	67.79	1.86	1.73	1.96	1.83	3.03	
6 เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์และส่วนประกอบ	30,552	26,085.6	40,325.6	36,361.3	42,992.9	-14.54	54.59	-9.83	18.24	2.60	2.25	2.70	2.29	2.67	
7 เคมีภัณฑ์	17,142.0	22,873.0	33,445.1	31,484.9	36,323.6	33.43	46.22	-5.86	15.37	1.46	1.98	2.24	1.98	2.26	
8 ผลิตภัณฑ์	15,609.6	19,077.2	32,587.5	32,822.1	35,518.0	22.21	70.82	.72	8.21	1.33	1.65	2.18	2.06	2.21	
9 น้ำมันสำเร็จรูป	14,303.7	16,849.6	37,436.5	36,653.6	33,977.8	17.80	122.18	-2.09	-7.30	1.22	1.46	2.50	2.30	2.11	
10 เคมีภัณฑ์	36,831.1	34,907.2	36,886.8	36,970.3	33,581.1	-5.22	5.67	23	-9.17	3.13	3.02	2.47	2.32	2.09	
11 มอเตอร์และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า	16,299.4	22,469.5	24,725.0	25,108.7	30,462.4	38.19	10.04	1.55	21.32	1.38	1.94	1.65	1.58	1.89	
12 อัญมณีและเครื่องประดับ	32,190.1	24,121.2	26,732.7	29,803.5	30,306.5	-25.07	10.83	11.49	1.69	2.74	2.08	1.79	1.87	1.88	
13 อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	26,462.2	26,242.6	29,385.0	31,692.9	28,422.8	-8.3	11.97	7.85	-10.32	2.25	2.27	1.97	1.99	1.77	
14 เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	20,707.2	18,528.7	28,171.0	26,006.6	26,696.6	-10.52	52.04	-7.68	2.65	1.76	1.60	1.88	1.63	1.66	
15 เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	15,189.3	19,358.0	23,793.6	29,454.1	26,251.6	27.44	22.91	23.79	-10.87	1.29	1.67	1.59	1.85	1.67	
16 เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	17,372.2	14,142.3	20,563.2	24,770.6	25,405.1	-18.59	45.40	20.46	2.56	1.48	1.22	1.38	1.56	1.58	
17 เครื่องรีไซเคิล เครื่องเสียง อุปกรณ์และส่วนประกอบ	20,527.7	19,718.3	22,211.7	20,289.5	23,162.7	-3.94	12.65	-8.65	14.16	1.75	1.70	1.49	1.28	1.44	
18 เครื่องโทรสาร โทรพิมพ์ โทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	7,752.1	8,744.5	16,907	20,977.9	22,989.9	12.80	89.73	26.44	8.15	.66	.76	1.11	1.32	1.41	
19 ผลิตภัณฑ์ยาง	13,664.9	14,214.2	17,173.2	20,106.5	22,640.2	4.02	20.82	17.08	12.60	1.16	1.23	1.15	1.26	1.41	
20 ไม้กลัด เข็มเย็บผ้า	16,220.4	14,928.2	15,257.9	23,236.5	22,372.9	-7.97	2.21	52.29	-3.72	1.38	1.29	1.02	1.46	1.39	
รวม 20 รายการ	636,608.7	633,626.4	839,862.6	893,653.2	901,697.4	-4.7	32.55	6.40	.90	54.17	54.74	56.18	56.17	56.04	
อื่นๆ	538,681.7	523,791.8	654,966.9	697,302.2	707,332.5	-2.76	25.05	6.46	1.44	45.83	45.26	43.82	43.83	43.96	
มูลค่ารวม	1,175,290.4	1,157,418.2	1,494,829.5	1,590,955.4	1,609,029.8	-1.52	29.15	6.43	1.14	100	100	100	100	100	

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 1.21
สินค้าของไทยไปอาเซียน (ASEM)

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท				อัตราการขยายตัว: ร้อยละ				อัตราส่วน: ร้อยละ				
	2541	2542	2543	2544	2545	2543	2544	2545	2541	2542	2543	2544	2545
1 เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	171,554.7	159,970.6	216,107.7	361,002.3	256,577.9	-6.75	35.13	20.74	16.49	13.98	14.47	16.12	15.20
2 เครื่องใช้ไฟฟ้า	126,731.3	117,057.5	175,139.1	213,779.4	218,517.7	-7.63	49.62	22.06	12.18	10.23	11.72	13.21	12.94
3 เคมีภัณฑ์	105,220.1	103,892.2	141,796.9	146,952.6	159,356.9	-1.26	36.48	3.64	10.11	9.08	9.9	9.08	9.44
4 แสงสว่างไฟฟ้า	88,626.1	102,596.4	143,732.6	145,443.8	152,789.7	15.76	40.11	9.7	8.52	8.96	9.62	8.97	9.05
5 เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	60,881.8	63,531.8	99,091.3	105,932.0	109,747.6	4.52	55.73	6.90	5.85	5.56	6.63	6.54	6.50
6 เหล็กและเหล็กกล้า	53,517.3	62,052.9	70,809.3	79,88.8	76,267.0	15.95	14.11	-3.98	5.14	5.42	4.74	4.20	4.52
7 ส่วนประกอบและอะไหล่รถยนต์	11,223.6	26,133.4	55,685.2	63,868.0	73,999.2	132.84	113.08	14.69	1.08	2.28	3.73	3.95	4.38
8 ผลิตภัณฑ์โลหะ	68,395.4	78,696.1	65,196.0	68,302.6	67,206.7	14.93	-17.06	-4.77	6.57	6.87	4.36	4.22	3.98
9 เครื่องมือเครื่องใช้สอยที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ การวัด การตรวจ การถ่ายภาพ	29,055.8	28,636.7	40,568.5	43,059.3	41,970.2	-1.44	41.67	6.14	2.79	2.50	2.72	2.66	2.49
10 น้ำมันดิบ	8,047.0	14,517.8	38,220.7	32,250.6	39,43.9	81.08	162.29	-15.62	7.71	1.27	2.56	1.99	2.35
11 เครื่องใช้ไฟฟ้า	22,967.3	23,240.0	29,431.7	29,663.2	36,311.2	1.19	26.64	.79	22.41	2.03	1.97	1.83	2.15
12 ผลิตภัณฑ์พลาสติก	18,740.6	20,916.4	27,815.4	29,139.8	32,709.0	11.61	32.98	4.76	1.80	1.83	1.86	1.80	1.94
13 หอคอยไฟฟ้า	29,407.5	33,016.1	43,846.9	32,488.3	31,888.3	12.27	32.80	-25.91	2.83	2.68	2.93	2.01	1.89
14 ตู้รับแรงดันไฟฟ้าและสายส่ง	17,984.1	21,782.0	29,202.8	31,274.0	29,340.0	21.12	34.07	7.09	1.73	1.90	1.95	1.93	1.74
15 สายไฟ	17,289.8	18,418.5	23,564.1	25,012.3	25,403.3	6.53	27.94	6.15	1.66	1.56	1.61	1.58	1.50
16 เครื่องพ่นสี เครื่องเคลือบสี และกระดาษ	12,205.8	13,549.4	19,925.5	38,005.1	25,307.9	11.01	47.06	40.55	1.17	1.18	1.33	1.73	1.50
17 แก้วและผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา	10,387.5	11,781.1	16,261.0	17,892.0	18,040.6	13.42	38.03	10.03	1.00	1.03	1.09	1.11	1.07
18 ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติและผลิตภัณฑ์	8,355.9	10,801.9	11,715.8	14,244.0	14,410.6	25.68	11.56	21.58	.80	.92	.78	.88	.85
19 กระดาษ กระดาษแข็งและผลิตภัณฑ์	10,754.8	11,234.3	15,363.4	16,908.5	14,043.9	4.46	36.75	10.06	1.03	.98	1.03	1.04	.83
20 ดินสอ ปากกา หมึกพิมพ์และอุปกรณ์เกี่ยวกับการพิมพ์	3,276.3	4,976.6	10,958.8	13,229.7	13,999.6	51.90	120.21	20.72	31	43	.73	.82	.83
รวม 20 รายการ	874,622.7	926,566.8	1,274,515.5	1,386,135.7	1,437,516.3	5.94	37.55	8.76	3.71	84.07	90.96	85.63	85.13
อื่นๆ	165,754.8	217,83.6	219,443.6	232,540.8	251,007.3	31.44	.73	5.97	7.94	15.93	19.04	14.37	14.87
มูลค่ารวม	1,040,377.5	1,144,400.4	1,493,959.1	1,618,676.5	1,688,523.6	10.00	30.54	8.35	4.32	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

การค้าไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา

ในปีหนึ่งๆ มูลค่าการส่งออกสินค้าไทยไปยังสหรัฐอเมริกาค่อนข้างสูงเฉลี่ยต่อปีประมาณร้อยละ 20 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด สินค้าออกสำคัญได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เสื้อผ้าสำเร็จรูป อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องวิดีโอ เครื่องเสียง อุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นต้น

มูลค่าส่งออกที่มีอัตราการขยายตัวสูง ได้แก่ เครื่องวิดีโอ เครื่องเสียง อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์และส่วนประกอบ เฟอร์นิเจอร์ และชิ้นส่วน ปี 2544 มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 78.63, 36.03 และ 25.77 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.22

สินค้าออกของไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					อัตราการขยายตัว: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545
เครื่องคอมพิวเตอร์	87,830	78,852	81,394	73,126	70,557	-10.22	3.22	-	-3.51
เสื้อผ้าสำเร็จรูป	63,064	57,469	67,714	72,082	65,746	-8.87	17.83	10.16	-8.79
อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	31,251	32,516	35,361	34,961	35,502	4.05	8.75	6.45	1.55
เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์และชิ้นส่วนประกอบ	17,903	16,089	24,128	25,003	34,011	-10.13	49.96	-1.13	36.03
แผงวงจรไฟฟ้า	28,976	32,087	47,549	32,340	28,192	10.74	48.19	3.62	-
อัญมณีและเครื่องประดับ	16,800	18,360	20,315	25,423	23,547	9.28	10.65	-	12.83
เครื่องวิดีโอ เครื่องเสียง อุปกรณ์และส่วนประกอบ	6,578	5,164	6,651	9,335	16,674	-21.51	28.80	31.99	-7.38
เครื่องวิดีโอ เครื่องเสียง อุปกรณ์และส่วนประกอบ	10,732	8,994	13,412	15,202	16,485	-16.19	49.13	25.14	78.63
เฟอร์นิเจอร์	10,560	19,653	29,107	27,245	15,547	-4.41	48.11	40.36	8.44
ผลิตภัณฑ์ยาง	7,329	8,591	11,017	11,615	14,603	17.22	28.23	13.34	-
กุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง	209,700	201,581	255,028	258,165	258,433	-3.87	26.51	-6.40	42.94
เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน								5.43	25.72
อื่นๆ								1.23	0.10
มูลค่ารวม	500,732	479,356	591,676	584,497	579,297	-4.27	23.43	-1.21	-0.89

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

สินค้าเข้า ประเทศไทยนำเข้าสินค้าจากสหรัฐอเมริกาเฉลี่ยปีหนึ่งประมาณร้อยละ 10-12 ของมูลค่าการนำเข้ารวมทั้งประเทศ สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ การวัดการตรวจสอบ การถ่ายรูป และเส้นใยใช้ในการทอ เป็นต้น

ตารางที่ 1.23

สินค้านำเข้าจากสหรัฐอเมริกา 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					อัตราการขยายตัว: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545
แผงวงจรไฟฟ้า	45,763	51,198	92,570	74,237	60,889	11.88	80.81	-19.80	-17.98
เคมีภัณฑ์	19,082	19,838	28,773	30,626	28,882	3.96	45.04	6.44	-5.70
เครื่องจักรในอุตสาหกรรม	24,815	16,965	22,685	25,092	27,145	-31.63	33.72	10.61	8.18
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	34,106	20,243	22,415	23,864	23,981	-40.65	10.73	6.47	0.49
เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	14,878	18,854	27,204	30,259	21,135	26.73	44.29	11.23	-30.15
เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์	9,295	11,599	10,957	10,479	10,466	24.79	-5.53	-4.37	-0.12
การวัด การตรวจสอบ การถ่ายรูป	4,242	5,316	6,759	5,308	7,268	25.31	27.16	-21.48	36.92
เมล็ดพืชน้ำมัน	9,169	7,337	6,402	7,708	6,660	-19.98	-12.75	20.40	-13.60
ผลิตภัณฑ์โลหะ	3,584	1,372	3,123	4,641	6,412	-61.72	127.67	48.59	38.16
เส้นใยใช้ในการทอ	1,496	2,338	3,999	5,384	4,689	56.32	71.07	34.63	-12.91
เครื่องทอหรืออัญมณี เงินทองและทองคำ	83,315	88,404	68,693	101,135	68,311	6.11	-22.30	47.23	-32.46
อื่นๆ									
มูลค่ารวม	249,745	243,464	293,580	318,733	265,838	-2.51	20.58	8.57	-16.60

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ดุลการค้า ในแต่ละปีมูลค่าการส่งออกสินค้าไทยน้อยกว่ามูลค่าการนำเข้า ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับสหรัฐอเมริกาปี 2541 – 2544 เฉลี่ยปีละประมาณ 262,683 ล้านบาท

การกีดกันทางการค้าของสหรัฐอเมริกา สหรัฐอเมริกาได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับค่าธรรมนิยมศุลกากรและค่าธรรมนิยมในการขออนุญาตนำเข้า ส่งผลกระทบให้การส่งออกของประเทศต่างๆ ไปยังสหรัฐฯ ได้ประสบปัญหานานาประการ เช่น ดันทุนสินค้าส่งออกสูงขึ้น นอกจากนี้สหรัฐฯ ได้ออกกฎหมาย เช่น Helms – Burton Act และ Section 301 อันเป็นนโยบายทางการ

ค้าแต่เพียงฝ่ายเดียวและได้นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการปิดกั้นประเทศคู่ค้าไม่ให้มีทางเลือก ยกเว้น การเจรจาต่อรองที่มีพื้นฐานอยู่บนเงื่อนไขซึ่งกำหนดขึ้นมาโดยสหรัฐอเมริกาเท่านั้น

สหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรฐานของสินค้าที่แตกต่างไปจากบรรทัดฐานของการค้า ระหว่างประเทศ ส่งผลให้สินค้าที่ผลิตขึ้นในประเทศคู่ค้าซึ่งมีบรรทัดฐานอยู่บนมาตรฐานสากล ระหว่างประเทศ ไม่สามารถเข้าไปจำหน่ายภายในตลาดของสหรัฐอเมริกาได้และมีปัญหาการค้า เช่น ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปิดฉลากสินค้า มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช เป็นต้น

การปิดฉลากสินค้าส่งออกไปจำหน่ายในสหรัฐอเมริกา สินค้าออกที่ส่งไปจำหน่าย ยังประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ เครื่องหนัง และผลิตภัณฑ์อาหาร ฯลฯ ต้องปิด ฉลากสินค้า

การปิดฉลากผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์เส้นใยสิ่งทอทุกประเทศต้องปิดฉลากเพื่อ แสดงชื่อ (Generic Name) ของเส้นใยที่ใช้เป็นวัตถุดิบด้วยจำนวนตัวเลขสัดส่วนเป็นเปอร์เซ็นต์ โดยน้ำหนักของส่วนประกอบเส้นใยที่เป็นส่วนประกอบอยู่ในผลิตภัณฑ์เส้นใยสิ่งทอนั้น ถ้าหาก ว่าเส้นใยดังกล่าวมีส่วนผสมอยู่ในผลิตภัณฑ์มากกว่าเกินกว่า 5.0 เปอร์เซ็นต์

ผลิตภัณฑ์ผ้าขนสัตว์ (Wool Products) ที่มีส่วนประกอบเส้นใยจากขนสัตว์ (Woolen Fibre) กฎหมาย Wool Products Labelling Act of 1939 กำหนดให้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวต้องแสดง เครื่องหมายอย่างชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ ยกเว้นผลิตภัณฑ์ดังต่อไปนี้คือ

- ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าขนสัตว์เพื่อกันหนาว (Fur Product) ต้องปิดฉลากให้ถูกต้องตาม กฎหมาย Fur Products Labelling Act

- พรม (Carpets) ผ้าห่มชนิดหนา (Rug) พรมผืนเล็กๆ สำหรับปูหน้าเตียงหรือหน้าเตา ผิง เสื้อ พรมเช็ดเท้า (Mat) เครื่องผ้าและเครื่องหนังต่างๆ (Upholster) ที่ใช้ในการตกแต่งบ้าน เช่น พนักเก้าอี้และเครื่องเบาะ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ผ้าขนสัตว์ที่มีอายุการผลิตนานเกินกว่า 20 ปี ก่อนที่จะ มีการนำเข้ามาจำหน่ายภายในประเทศสหรัฐอเมริกา

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปิดฉลากผลิตภัณฑ์อาหารของสหรัฐอเมริกา ฉลากของ ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีการวางจำหน่ายในประเทศสหรัฐอเมริกาจะต้องประกอบด้วยข้อความต่อไปนี้ ได้แก่

- ชื่อของผลิตภัณฑ์อาหาร
- ชื่อและที่อยู่ของ ผู้ผลิต ผู้บรรจุหีบห่อ หรือผู้แทนจำหน่าย

- ปริมาณสุทธิของผลิตภัณฑ์อาหาร
- รายงานส่วนประกอบของอาหาร (Ingredient List)
- คุณค่าทางโภชนาการอาหาร (Nutrition Facts)

การปิดฉลากผลิตภัณฑ์อาหาร สหรัฐอเมริกาได้ตั้ง Food and Drug Administration (FDA) เป็นหน่วยงานทำหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับคุณภาพของอาหารเพื่อความปลอดภัยต่อการบริโภค และการปิดฉลากอาหารอย่างถูกต้อง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้บริโภคชาวอเมริกัน บทบาทและหน้าที่ FDA โดยย่อมีดังต่อไปนี้ คือ

- ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์อยู่ภายใต้การควบคุมของ FDA ได้แก่ เนื้อสุกร เนื้อปลา และผลิตภัณฑ์อาหารที่ประกอบด้วยเนื้อสัตว์ปีกน้อยกว่าร้อยละ 3 หรือประกอบด้วยเนื้อวัวอย่างน้อยร้อยละ 5

- ผลิตภัณฑ์อาหารที่ส่งเข้าไปจำหน่ายในประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อผ่านการตรวจสอบของด่านศุลกากรแล้ว ก่อนที่สินค้าดังกล่าวจะวางออกจำหน่ายในตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา จะต้องดำเนินการตรวจสอบผลิตภัณฑ์โดย FDA สำหรับผลิตภัณฑ์อาหารที่ไม่ผ่านการตรวจสอบทาง FDA มีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

(ก) ทำลายสินค้านั้น ถ้าหากพบว่าการเก็บรักษาไว้จะก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรง เช่น มีการปนเปื้อนของเชื้อโรคที่สามารถแพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็ว

(ข) แจ้งให้ผู้นำเข้าทราบถึงการกักกันสินค้าและให้ผู้นำเข้าแก้ไขให้ถูกต้องภายใน 60 วัน โดยผู้นำเข้าจะต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายทั้งหมด

หน้าที่อื่นๆ ของ FDA คือผู้ดำเนินการตรวจสอบผลิตภัณฑ์อาหารที่มีการวางจำหน่ายอยู่ในตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา ถ้าตรวจสอบพบสินค้าที่มีการปิดฉลากไม่ถูกต้องก็จะดำเนินการสั่งห้ามจำหน่ายสินค้านี้ดังกล่าวในตลาดต่อไป

โครงการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์เกษตร (Pre-Clearance Inspection Program) โครงการนี้จัดตั้งขึ้นด้วยกฎหมาย (Code of Federal Regulations of 1996, Title 7, Subtitle B, Ch. III, 319-56-2r) ประเทศสหรัฐอเมริกาได้อนุญาตให้มีการนำเข้าผลไม้และผักได้เฉพาะผลไม้และผักที่ปลูกมาจากพื้นที่เกษตรกรรมที่ปลอดเชื้อโรค (Pathogen Free Regions) และห้ามการนำเข้าผลไม้และผักจากพื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตรที่มีการแพร่ระบาดของพืชและแมลงศัตรูพืช เช่น การห้ามนำเข้ามะเขือเทศจากเมือง Brittany ประเทศฝรั่งเศส เนื่องจากมีการแพร่ระบาดของ Mediterranean Fruit Fly ในบริเวณทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ส่วนที่เป็นชายฝั่งของประเทศฝรั่งเศส

Non-Comminglement เป็นมาตรการกำหนดให้ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่นำเข้ามาจำหน่ายในตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกาได้จะต้องเป็นเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากประเทศผู้ส่งออกที่ได้รับการยอมรับจากสหรัฐอเมริกาว่าเป็นประเทศที่ปราศจากโรคสัตว์ ซึ่งกำหนดขึ้นโดยสหรัฐอเมริกา

การนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์และเนื้อสัตว์จากประเทศที่ปราศจากโรคสัตว์จะต้องเป็นสินค้าที่ไม่มีการปะปนกับเนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์จากประเทศที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสหรัฐอเมริกาว่าเป็นเขตปลอดโรคสัตว์

การค้าไทยกับประเทศญี่ปุ่น

ประเทศไทยส่งออกสินค้าออกสำคัญไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ อุปกรณ์กังคัว นำทธานซิสเตอร์และไดโอด เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ อาหารทะเลกระป๋อง และแปรรูป ยางพารา รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ และส่วนประกอบ เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน กุ้งสดแช่แข็ง ตู้เย็นตู้แช่แข็ง และส่วนประกอบ เครื่องวีดีโอ เครื่องเสียงอุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นต้น

ในแต่ละปีอัตราการขยายตัวของสินค้าบางรายการเพิ่มขึ้นค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2545 กับปีก่อน (2544) เช่น อุปกรณ์กังคัวนำทธานซิสเตอร์และไดโอด ยางพารา ไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 87.84, 24.55, 16.74 และ 2.70 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.24
สินค้าออกของไทยไปประเทศญี่ปุ่น 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					อัตราการขยายตัว: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545
อุปกรณ์กึ่งตัวนำทรานซิสเตอร์และไดโอด	14,761	12,142	15,927	19,176	36,020	-17.74	31.17	20.408	1.8 4
เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	26,471	22,929	35,770	34,334	23,315	-13.38	56.01	-4.02	-32.09
อากาศยานกระบอกและอุปกรณ์	13,154	14,002	16,548	18,475	17,257	6.44	18.18	11.65	-6.59
ยานพาหนะ	15,712	12,024	14,081	12,976	16,162	-23.47	17.10	-7.85	24.55
รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	4,389	6,579	7,656	13,351	14,757	49.88	16.38	74.38	10.53
โทรศัพท์เคลื่อนที่แบบมือถือ	10,155	9,293	8,339	11,856	13,840	-8.49	-10.26	42.17	16.74
เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ	9,811	9,017	10,959	12,905	13,253	-8.08	21.53	17.76	2.70
เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วน	10,595	11,972	13,962	14,466	12,795	13.00	16.63	3.61	-11.55
กังสดาลเคลื่อนที่แบบมือถือ	12,724	10,984	12,674	11,671	9,620	-13.67	15.38	-7.91	-17.58
ตู้เย็น ตู้แช่แข็งและส่วนประกอบ	2,836	4,068	6,413	6,732	9,027	43.41	57.66	4.97	34.10
อื่นๆ	187,781	199,827	264,113	283,892	263,380	6.41	32.17	7.49	-7.23
มูลค่ารวม	308,394	312,837	406,442	439,834	429,426	1.44	29.92	8.22	-2.37

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

สินค้าเข้า ประเทศไทยนำเข้าสินค้าจากประเทศญี่ปุ่นหลากหลายรายการ สินค้าที่นำเข้ามูลค่าสูง เช่น เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เหล็กและเหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ ส่วนประกอบและอุปกรณ์รวมทั้งโครงรถและตัวถัง ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ การจัดการตรวจสอบ การถ่ายรูป ผลิตภัณฑ์พลาสติก สินแร่โลหะอื่นๆ และเศษโลหะ เป็นต้น

ตารางที่ 1.25

สินค้านำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น 10 อันดับแรก

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					อัตราการขยายตัว: ร้อยละ			
	2541	2542	2543	2544	2545	2542	2543	2544	2545
เครื่องจักรใช้ในงานอุตสาหกรรม	67,393	72,601	111,635	124,311	124,727	7.73	53.77	11.36	0.33
เครื่องจักร ไฟฟ้าและส่วนประกอบ	69,475	66,024	88,107	83,736	82,127	-4.97	33.45	-4.96	-1.92
แผงวงจรไฟฟ้า	44,146	47,369	68,094	67,994	79,671	7.30	43.75	-0.15	17.17
เหล็กและเหล็กกล้า	38,230	46,126	52,060	48,892	56,135	20.66	12.86	-6.80	14.81
เคมีภัณฑ์	42,875	40,533	55,402	50,879	53,576	-5.46	33.68	-8.17	5.31
ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบรวมทั้งโครงรถและตัวถัง	8,329	22,313	42,033	44,177	52,044	167.89	88.38	5.10	17.81
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	34,223	32,923	39,401	40,340	40,180	-3.80	19.68	2.38	-0.40
เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์									
การวัดและการตรวจสอบการถ่วงรูป	16,904	17,626	24,687	25,628	22,906	4.27	40.06	3.81	-10.62
ผลิตภัณฑ์กระดาษ	8,615	9,027	12,614	12,438	15,865	4.78	39.73	-1.04	27.09
สินแร่โลหะอื่นและเศษโลหะ	7,052	8,551	10,935	11,118	10,288	21.25	27.89	1.67	-8.01
อื่นๆ	83,055	101,480	110,691	106,906	101,998	22.18	9.08	-3.42	-4.59
รวม	420,297	464,573	615,659	616,461	639,457	10.53	32.52	0.13	3.73

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์

อัตราการขยายตัวของสินค้านำเข้าบางรายการเพิ่มขึ้นค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบปี 2545 กับปี 2544 (ปีก่อน) เช่น ผลิตภัณฑ์พลาสติก ส่วนประกอบและอุปกรณ์ รวมทั้งโครงรถและตัวถังรถ แผงวงจรไฟฟ้า เหล็กและเหล็กกล้า เป็นต้น มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.09, 17.81, 17.17 และ 14.81 ตามลำดับ

การค้าต่างประเทศ เมื่อเปรียบเทียบมูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้า ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับประเทศญี่ปุ่นทุกปี ปี 2541-2545 ขาดดุลการค้าโดยตลอด เช่น ปี 2545 ขาดดุลการค้าเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน 2544 มีมูลค่าถึง 2,348.6 ล้านบาท

กิจกรรมที่ 3

ให้นักศึกษาเปรียบเทียบการค้าไทยกับกลุ่มการค้าต่างๆ เช่น กลุ่มเอเปค เขตการค้าเสรีอาเซียน สหภาพยุโรป กลุ่มอาเซม และประเทศลูกค้าสำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ในด้านสินค้าส่งออก นำเข้าและดุลการค้า

สรุป

การวิเคราะห์เศรษฐกิจของประเทศ เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจสำคัญประการหนึ่งก็คือผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) เป็นมูลค่ารวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นในประเทศในรอบระยะเวลา 1 ปี ก่อนหักค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวรที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ใช้วัดขนาดของเศรษฐกิจและกิจกรรมเศรษฐกิจด้านการผลิต รายได้และรายจ่าย ซึ่งมีรูปจำลองดังนี้

$$GDP = C + I + G + (X - M)$$

การบริหารองค์ประกอบของ GDP ได้แก่ การบริโภครวมทั้งประเทศ (C) การลงทุน (I) ภาครัฐบาล (G) และภาคธุรกิจระหว่างประเทศ (X - M)

เศรษฐกิจไทยปี 2545 มีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 5 อัตราเงินเฟ้อโดยเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 0.7 ก้าวเข้าสู่วัฏจักรของการฟื้นตัว ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม การบริการ การลงทุน การใช้จ่ายของภาคเอกชน นโยบายการคลัง ภาคการเงินการค้าต่างประเทศ สนับสนุนให้เศรษฐกิจของประเทศไทยฟื้นตัว

โครงสร้างสินค้าเข้าของไทยส่วนใหญ่เป็นสินค้านำเข้า สินค้าออกที่สำคัญเป็นอุตสาหกรรม สินค้าเกษตร สินค้าประมง การค้าต่างประเทศตลาดที่สำคัญของไทย ได้แก่ กลุ่มเอเปค เขตการค้าเสรีอาเซียน สหภาพยุโรป การค้าเสรีอเมริกาเหนือ กลุ่มอาเซม สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น

การค้ากับกลุ่ม APEC ปี 2544 มีมูลค่า 69.7% ของมูลค่าการค้ารวมของประเทศไทย สินค้าไทยส่งออกไปยังกลุ่ม APEC ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องฟุ้งวิทย์และส่วนประกอบ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป ฯลฯ ตลาดเอเปคที่สำคัญได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฮองกง มาเลเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน ส่วนสินค้า

นำเข้าจากกลุ่มเอเปค ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เคมีภัณฑ์ เครื่องคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบอุตสาหกรรม ค้าปี 2541-2544 อุตสาหกรรม ไทยเกินดุล

การค้ากับเขตการค้าเสรีอาเซียน อุตสาหกรรมไทยเกินดุลช่วงปี 2541 2545 สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันสำเร็จรูป เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ ฯลฯ ส่วนสินค้านำเข้า ได้แก่ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องไฟฟ้า และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เพชรพลอย ฯลฯ

การค้าเสรีอเมริกาเหนือ สินค้าส่งออกสำคัญของไทย ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า กุ้งสด แซ่เย็นแช่แข็ง เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์และส่วนประกอบ เสื้อผ้าสำเร็จรูป อาหารทะเลกระป๋อง ฯลฯ

สินค้านำเข้าที่สำคัญของไทย ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เครื่องบินและอุปกรณ์การบิน เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์

การค้ากับอาเซียน สินค้าออกของไทย ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพารา อุปกรณ์กึ่งตัวนำทรานซิสเตอร์ และไดโอด เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เคมีภัณฑ์ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ ฯลฯ ในช่วงปี 2541 – 2544 ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับสหรัฐอเมริกา

การค้ากับประเทศญี่ปุ่น สินค้าส่งออกของประเทศไทย ได้แก่ อุปกรณ์กึ่งตัวนำ ทรานซิสเตอร์และไดโอด เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ อาหารทะเลกระป๋อง แปรรูป ยางพารา รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ และส่วนประกอบ เฟอร์นิเจอร์ และกุ้งสดแช่เย็น แช่แข็ง ตู้เย็น ตู้แช่แข็งและส่วนประกอบ เครื่องวิดีโอ เครื่องเสียง อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้านำเข้าของไทย เช่น เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า เหล็กและเหล็กกล้า เคมีภัณฑ์ ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบรวมทั้งโครงรถและตัวถัง ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ ฯลฯ ปี 2541-2545 ประเทศไทยขาดดุลการค้ากับประเทศญี่ปุ่น ทุกปี

แบบฝึกหัด

1. อธิบายเกี่ยวกับเศรษฐกิจมหภาคมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจระหว่างประเทศอย่างไร
2. เปรียบเทียบและวิเคราะห์เศรษฐกิจไทยในอดีต ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต
3. วิเคราะห์และเปรียบเทียบโครงสร้างสินค้าเข้าและออกของประเทศไทยย้อนหลัง 10 ปี
4. วิเคราะห์ความได้เปรียบและเสียเปรียบในการที่ไทยค้าขายกับกลุ่มการค้าต่างๆ เช่น กลุ่มเอเปค เขตการค้าเสรีอาเซียน สหภาพยุโรป การค้าเสรีอเมริกาเหนือ อาเซม สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น ตลอดจนวิเคราะห์การส่งออก การนำเข้าและดุลการค้า
5. ศึกษาการค้าไปกับกลุ่มการค้าต่างๆ ดังกล่าวในข้อ 4 ให้ประโยชน์ในการทำธุรกิจระหว่างประเทศอย่างไร